

विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेंतर्गत
Mission Shaurya :To promote
excellence in sports, adventure
activities and nurturing young
leaders through the leadership
programme training या योजनेच्या
मार्गदर्शक सुचनांना मंजुरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: विकेस-२०२१/प्र.क्र.१६/का.१९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: ०८/०६/२०२१

वाचा-

१. जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.No. F.No. ११०१५/०१/२०१९-Grants
दिनांक ११.०३.२०१९
२. आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक केंद्रीय २०१९/ प्र. क्र. ६३/ का१९
दि.३१.०८.२०१९

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाकडून दरवर्षी विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत अनुदान, भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत व अदिम जमाती विकास कार्यक्रम या योजनाअंतर्गत राज्य शासनास अनुदान प्रदान होत असते. या योजनाअंतर्गत प्राप्त होणा-या अनुदानासाठीचे नावीन्यपूर्ण प्रस्ताव मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील कार्यकारी समितीच्या मान्यतेने केंद्र शासनाच्या जनजाती कार्य मंत्रालयाकडे सादर करण्यात आले. आदिवासी विकास विभागामार्फत आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांच्या नैसर्गिक, शारिरिक क्षमतांना न्याय देण्यासाठी त्यांना प्रशिक्षित करणे व चांगले खेळाडु निर्माण करणे या हेतुने “Mission Shaurya :To promote excellence in sports, adventure activities and nurturing young leaders through the leadership programme training ही योजना केंद्र शासनाकडे प्रस्तावित करण्यात आली.

२. शासकीय आदिवासी आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांच्या नैसर्गिक, शारिरिक क्षमतांना न्याय देऊन त्यांना क्रिडा क्षेत्रात प्राविण्य मिळवून देण्यासाठी प्रशिक्षित करणे, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर खेळणा-या खेळाडुंना अधिक चांगल्या संधीसाठी, कामगिरीसाठी मार्गदर्शन करणे, आर्थिक पाठबळ उपलब्ध करून देणे, गुणवत्तेनुसार विद्यार्थ्यांची निवड करणे, निश्चित केलेल्या संस्थेमार्फत त्यांना योग्य ते तांत्रिक, शारिरिक मार्गदर्शन ह्या हेतुने विभागामार्फत Mission Shaurya :To promote excellence in sports, adventure activities and nurturing young leaders through the leadership programme training ही योजना अधिक व्यापक प्रमाणात राबविण्याकरिता योजना प्रस्तावित केली. सदर योजना राबविण्यासाठी केंद्र शासनाच्या जनजाती कार्य मंत्रालयाच्या संदर्भाधिन क्र. १ येथील पत्रान्वये मान्यता देऊन अंमलबजावणीकरीता रु.६२०.०० लक्ष इतका निधी मंजूर केला आहे. संदर्भ २ येथील शासननिर्णयान्वये सदर निधी आयुक्त आदिवासी विकास नाशिक यांना वितरीत करण्यात आला असून आयुक्त, आदिवासी विकास यांनी सदर निधी आहरीत केला आहे.

३. आता, विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेंतर्गत सन २०१९-२० सालाकरीता रु.६२०.०० लक्ष किंमतीच्या Mission Shaurya :To promote excellence in sports, adventure activities and nurturing young leaders through the leadership programme training ह्या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांना मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय-

शासकीय आदिवासी आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांच्या नैसर्गिक, शारिरिक क्षमतांना न्याय देउन त्यांना क्रिडा क्षेत्रात प्राविण्य मिळवून देण्यासाठी प्रशिक्षित करणे, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर खेळणार-या खेळाडूंना अधिक चांगल्या संधीसाठी, कामगिरीसाठी मार्गदर्शन करणे, आर्थिक पाठबळ उपलब्ध करून देणे या हेतुने विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेंतर्गत सन २०१९-२० या सालाकरीता मंजूर “Mission Shaurya :To promote excellence in sports, adventure activities and nurturing young leaders through the leadership programme training” या रु ६२०.०० लक्ष इतक्या किंमतीच्या मार्गदर्शक सुचनांना सोबतच्या परिशिष्ट १ नुसार मंजूरी प्रदान करणेत येत आहे.

२. सदर मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदीच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत अंमलबजावणी यंत्रणेमार्फत त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०६०९१५०००६२२२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रकाश वि. वाजे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा.राज्यमंत्री आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
५. सर्व सहसचिव/उपसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
७. सर्व प्रकल्प अधिकारी आदिवासी विकास.
८. निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेंतर्गत सन २०१९-२० करीता मंजुर योजना

परिशिष्ट १

१	योजनेचे नांव	<ul style="list-style-type: none"> Mission Shaurya :To promote excellence in sports, adventure activities and nurturing young leaders through the leadership programme training”
२	हेतू/उद्देश	<ul style="list-style-type: none"> शासकीय आदिवासी आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणा-या प्रतिभावान विद्यार्थ्यांच्या नैसर्गिक, शारिरिक क्षमतांना न्याय देण्यासाठी त्यांना प्रशिक्षित करणे व चांगले खेळाडू निर्माण करणे, राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर खेळणा-या आदिवासी खेळाडूंना अधिक चांगल्या संधीसाठी, कामगिरीसाठी मार्गदर्शन मिळण्यासाठी आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून देणे व त्यांना भविष्यकालीन कारकिर्दीसाठी व्यावसायिक संधीच्या उपलब्ध करून देणे.
३	मंजुर निधी	<ul style="list-style-type: none"> विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेंतर्गत सन २०१९-२० करीता मंजुर रु.६२०.०० लक्ष
४	कालावधी	<ul style="list-style-type: none"> १ वर्ष
५	लाभार्थी / युनिट संख्या	<ul style="list-style-type: none"> संनियंत्रण समितीकडून लाभार्थ्यांची संख्या ठरविण्यात येईल.
६	खर्चाचे सविस्तर अंदाजपत्रक	<ul style="list-style-type: none"> खर्चाचे सविस्तर अंदाजपत्रक संनियंत्रण समिती बनवेल.
७	अंमलबजावणी अधिकारी	<ul style="list-style-type: none"> आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक व निवड झालेली संबंधित संस्था
८	निधी वितरण कार्यपद्धती	<ul style="list-style-type: none"> निधी वितरणाची कार्यपद्धती संनियंत्रण समितीकडून ठरविण्यात येईल
९	राबविण्याची कार्यपद्धती	<ul style="list-style-type: none"> योजनेच्या समन्वयासाठी आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांच्या स्तरावर खालीलप्रमाणे संनियंत्रण समिती तयार करणेत येईल. <ul style="list-style-type: none"> आयुक्त, आदिवासी विकास, अध्यक्ष सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, सदस्य प्रकल्प अधिकारी कोणतेही ४ सदस्य उप आयुक्त(शिक्षण), आदिवासी विकास आयुक्तालय - सदस्य सचिव सदर समिती योजनेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने निर्णय घेणारी सर्वोच्च समिती असेल. योजनेची कार्यपद्धती निश्चितीकरीता खेळाची निवड करणे, प्रशिक्षणाकरीता संस्थेची निवड करणे, संस्थेसोबत करार करणे, विद्यार्थ्यांची निवड करणे इत्यादी बाबीसंदर्भात निर्णय घेणे हे कार्यकारी समितीचे मुख्य कार्य असेल.

		<ul style="list-style-type: none"> • खेळाची निवड करणे- आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणारे विद्यार्थ्यांना वैयक्तिक/ सांघिक खेळामध्ये प्राविण्य मिळवून देणेकरीता प्रशिक्षित करण्याच्या उद्देशाने खेळांची निवड करणेत यावी. • संस्थेची निवड करणे- निवडलेल्या खेळामध्ये तज्ञ मार्गदर्शन करणारी, प्रशिक्षण देणारी तसेच प्रत्यक्ष खेळाचा अनुभव असलेल्या नामवंत संस्थेची निवड शासनाच्या विहित पद्धतीनुसार करण्यात येईल. संस्था निवडीकरीता कार्यकारी समिती क्षेत्रातील तज्ञांकडून मापदंड तयार करून घेईल. • संस्थेची निवड झाल्यानंतर संस्थेसोबत करार करण्याची जबाबदारी कार्यकारी समितीची असेल. करारामध्ये सदर तज्ञ, उत्तम कामगिरी असलेल्या प्रशिक्षकाची नेमणुक करणे, सर्व विद्यार्थ्यांचे/खेळाडूंचे आरोग्य, सुरक्षा, संरक्षण आणि विमा काढणे यांची जबाबदारी, प्रशिक्षणाबाबतचे वेळापत्रक ठरविणे, प्रशिक्षणाचे नियंत्रण, प्रशिक्षण स्थळ, पोषक आहार, यथायोग्य Diet Chart, शारीरिक व्यायाम वेळापत्रक इत्यादीबाबत स्पष्ट उल्लेख असेल. • विद्यार्थ्यांची निवड करणे- आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांच्या नैसर्गिक, शारीरिक क्षमतांना न्याय देऊन त्यांना प्रशिक्षित करणेकरीता निवड करणेत आलेल्या खेळाकरीता विद्यार्थ्यांच्या निवडीसाठी मार्गदर्शक सूचना ठरविणे, निवडीची पात्रता ठरविणे तसेच प्रत्येक टप्प्यातील निवड चाचणीसाठी मार्गदर्शन करणे, इत्यादीबाबत समिती निर्णय घेईल. • सर्व अपर आयुक्तांच्या कार्यक्षेत्रातील शासकीय आश्रमशाळा व वसतिगृहांमधून सदर प्रकल्पासाठी विद्यार्थ्यांची निवड करण्याबाबतची नियमावली समिती ठरवेल करेल. • प्रशिक्षणादरम्यान विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये याबाबत विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक बाबीसंदर्भात समिती निर्णय घेईल. • राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर खेळणार-या खेळाडूंना अधिक चांगल्या संधीसाठी, कामगिरीसाठी मार्गदर्शन मिळण्यासाठी व त्याकरीता आर्थिक पाठबळ उपलब्ध करून देणे याकरीता खेळाडूंची निवड करणे, त्याकरीताचे निकष ठरविणे, सहाय्याच्या रक्कमेची मर्यादा व त्याची कालमर्यादा ठरविणे याबाबतचे निर्णय घेण्याची जबाबदारी समितीची असेल. • सदर योजनेदरम्यान कोणत्याही नैसर्गिक / मानव निर्मित आपत्ती उद्भवल्यास किंवा इतर कुठल्याही अपरिहार्य कारणामुळे सदर मोहीम रद्द करणे स्थगित करणे याबाबतचे अधिकार कार्यकारी समितीस राहतील. • कार्यकारी समिती सदर प्रकल्पाच्या प्रत्येक टप्प्यातील कार्यवाहीची माहिती वेळोवेळी शासनास सादर करतील.
--	--	--

१०	मुल्यमापन व संनियंत्रण	<ul style="list-style-type: none"> संनियंत्रण व मूल्यमापनया याची पद्धत कार्यकारी समितिद्वारे ठरविली जाईल. तथापि, योजनेची अंमलबजावणी सुरु झाल्यापासून दर ३ महिन्यांनी बैठक आयोजित करुन योजनेच्या प्रगतीचा आढावा शासनास सादर करणेत यावा.
११	फलनिष्पत्ती	<ul style="list-style-type: none"> आश्रमशाळा व वसतिगृहात राहणा-या विद्यार्थ्यांच्या नैसर्गिक, शारिरिक क्षमतांना न्याय देण्यासाठी त्यांना प्रशिक्षित करणेत येईल व त्याच्या माध्यमातुन चांगले खेळाडु निर्माण होतील. राज्य, राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर खेळणार-या खेळाडुंना अधिक चांगल्या संधीसाठी, कामगिरीसाठी मार्गदर्शन मिळण्यासाठी आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करुन देणेत येऊन त्यांना भविष्यकालीन कारकिर्दीसाठी व्यावसायिक संधीच्या उपलब्ध करुन देणेत येतील.